

This is an electronic reprint of the original article. This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Please cite the original version: Kaj Ahlsved : Fascinerande resa in I ett naturfolks kultur. Österbottens tidning 13.7.2019 s. 15.

Fascinerande resa in i ett naturfolks kultur

RECENSION. Det är svårt att låta bli att imponeras av de många ljud Olena Uutai kan producera samtidigt, skriver ÖT:s recensent Kaj Ahlsved.

En av de trevligaste aspekterna av folkmusikfestivalen i Kaustby är att väldigt få saker, om något överhuvudtaget upplevs konstigt eller främmande. I stället genomsyras festivalen av en nyfikenhet inför de olika (musik)kulturerna och traditioner som presenteras på scen.

En av årets mest långväga gäster, åtminstone geografiskt sett, var den internationellt kände munharpisten och strupsångerskan, shamanen Olena Uutai från ryska delrepubliken Sasha i Sibirien.

När hon mötte pressen i torsdags småpratade hon avslappnat och ödmjukt om strupsång, munharpor, sin kultur och sin framgång i talangtävlingar (i just den prioriteringsordningen). Hennes videor, egna och de som härstammar från de tv-program hon har deltagit i, har setts av miljoner. Hon inbjöds delta i "Britain's Got Talent" och nådde semifinalskedet.

HONMEDGER att hon inte deltog i tävlingarna för att vinna utan för att få synlighet och kunna sprida kunskapen om sin kultur. Där hon kommer ifrån finns det många som spelar munharpa men att hon är en av

"Bland kändes det nästan olämpligt att applådera."

Olena Uutai är munharpist, strupsångerska och shaman.

FOTO: PRESSBILD

få som kan försörja sig som musiker. Det beror på att hon har en utbildning som pianist, vilket har gett henne möjligheten att tänja på gränser och former.

MÅNGA SER MUNHARPAN som ett primitivt instrument men för henne är det ett mångsidigt och hon har uppträtt tillsammans med symfoni- orkestrar och gjort klubbspelningar. Det är dock väldigt fysiskt påfrestande att spela.

Munharpor har en viss grundton (bordun) men genom att ändra mun-nens form, blåsa, suga luft och med

diafragman kan man förändra tonhöjden och ljudets kvalitet. Instrumentet i sig själv är mer eller mindre stumt och behöver munnen och den mänskliga kroppen som resonator.

På torsdagskvällen bjöd Olena Uutai på en elektronisk spelning i Kallioklubi. I går konserterade hon i ett akustiskt format med traditionell schamanistisk musik i Kaustbysalen.

OLENA UUTAIS framträdande i Kaustbysalen var en fascinerande resa in i hennes kultur. Framträdde klingande landskap från den

sibiriska tundran med ljud av fåglar, inte minst den heliga vita tranan men också vargar, renar, hästar och olika naturfenomen. Ett ljudlandskap av ett folk som lever på naturens villkor. Den typ av strupsång hon presenterade är inspirerad av renars andning.

Det är svårt att låta bli att imponeras av de många ljud Olena Uutai kan producera samtidigt. Hela tillställningen var mycket berörande. Det var betydligt mer än ett uppträdande – det var levande kulturarv presenterat innerligt och med värme och kärlek till det kallaste stället i världen. Det tidlösa och sakrala elementet i performansen greppade helt klart tag i publiken och ibland kändes det nästan olämpligt att applådera.

MOTSLOTET av "konserten" blir hon mera publikföreläsare och bjuder in publiken att besjunga den storslagna stund när solen äntligen går upp efter den nio månader långa vintern. Efter en avslutande extatisk ridtur där publiken med ljud hjälper till att få fart på hästen – man pisgar inte hästar – river hon ner hjärtliga applåder och rop.

Olena Uutai bjöd på en mycket stark musikalisk upplevelse.

Kaj Ahlsved
ot.kultur@ot.fi
06-7848 453